Onderwerp: Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Overbetuwe 2023

Ons kenmerk: 2023-046204

Nummer.

Elst, 5 september 2023

AAN DE RAAD

1. **Voorstel**
   De Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Overbetuwe 2023 vast te stellen

2. **Inleiding**
   Het college van B&W heeft in januari 2023 verzocht om de Verordening Participatieraad te herijken. Met als doelstelling om de verordeningen en regelingen voor de verschillende adviesorganen in Overbetuwe meer met elkaar in overeenstemming te brengen, waaronder de benoemingstermijnen.
   Tevens heeft het college, in een schriftelijke reactie (d.d. 28 maart 2023) op het jaarverslag 2022 van de Participatieraad (2023-018026), aan de Participatieraad laten weten het eens te zijn met diens opvatting dat een integrale benadering en advisering door de Participatieraad nodig is. Dit in het licht van onze ambitie “Een sterke sociale basis, kwaliteit van leven van onze inwoners en een inclusieve samenleving”. Dit impliceert dat de adviesfunctie over meer beleidsterreinen in het Sociaal Domein gaat dan alleen Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, waar de huidige Verordening Participatieraad 2015 op toeziet. In die brief heeft het college aangekondigd dat ambtelijk, in overleg met Participatieraad, een herziening van de verordening voorbereid wordt.

3. **Doel en beoogd effect**
   Een geactualiseerde verordening waarin advisering, participatie van inwoners en diversiteit binnen een onafhankelijke adviesraad voor het Sociaal Domein rechtmatig is vastgelegd.

4. **Argumenten**
   1.1. De titel van de verordening wordt gewijzigd
   De integrale benadering en advisering wordt voortaan benadrukt door de benaming van de adviescommissie: Adviesraad Sociaal Domein.
   Daarom wordt de citeertitel van de verordening gewijzigd in ‘Verordening Adviesraad Sociaal Domein’**.**

   1.2. Enkele artikelen worden inhoudelijk gewijzigd om beter aan te sluiten bij de integrale benadering van de adviestaak voor het Sociaal Domein.
   Zie ook de bijgevoegde was-wordtlijst voor de exacte wijzigingen.

   - Het begrip Sociaal Domein (art. 1) wordt breder omschreven namelijk als: het gemeentelijk beleid dat gaat over de wijze waarop inwoners in staat zijn deel te

nemen aan de samenleving. Met daarbij de vermelding van onder meer de gebieden werk(participatie), inkomen, onderwijs, jeugd, zorg, welzijn en gezondheid. Hiermee wordt duidelijk dat de adviestaak betrekking heeft op het integrale Sociaal Domein en niet slechts op de Wmo, Participatiewet en Jeugdwet.
Hiermee sluit de verordening aan op de praktijk, waarin de Participatieraad al steeds meer om advies gevraagd wordt op al deze terreinen.

- De nieuwe naam “Adviesraad Sociaal Domein” (art. 1) dekt beter de lading van deze brede adviesfunctie dan de huidige naam “Participatieraad”. Bovendien zal deze nieuwe naam bij communicatie met inwoners en anderen in de samenleving, bijdragen aan een juiste beeldvorming over wat de adviesraad doet. Temeer omdat het begrip “participatie” een bredere betekenis heeft (denk aan Omgevingswet en Interactievisie) en daarmee verwarring kan optreden.
- Er wordt expliciet opgenomen (art. 3.1) dat leden van de adviesraad een brede afspiegeling vormen van de lokale samenleving en inwoners zijn met visie en/of deskundigheid en/of ervaring op één of meerdere terreinen van het Sociaal Domein.

1.3. Om het onafhankelijke karakter van de adviesraad te waarborgen wordt het artikel over onverenigbaarheid van functies (was art. 12 wordt art. 13) aangescherpt.
Uitgesloten van lidmaatschap worden niet alleen degenen die in dienst zijn bij de gemeente Overbetuwe, maar iedereen die werkzaam is voor de gemeente Overbetuwe. Hiermee wordt ook ingehuurd personeel uitgesloten. Tevens worden voortaan degenen uitgesloten die beroepsmatige functies vervullen bij instellingen of organisaties die zich bezig houden met of betrokken zijn bij de uitvoering van gemeentelijke taken, en niet slechts bij taken in het Sociaal Domein. Want bij alle taken kan er immers sprake zijn van werkcontacten met collega’s in het Sociaal Domein.

1.4. In de huidige regeling zijn leden, waaronder begrepen de voorzitter, onbeperkt herbenoembaar. De voorgestelde wijzigingen voorzien in een maximale zittingsduur (art. 8) voor alle leden en passen in het streven naar meer participatie van inwoners en diversiteit in adviescommissies.

- Weliswaar zorgt ook het uit eigener beweging ontslag nemen of zich niet meer beschikbaar stellen voor een volgende benoemingstermijn voor doorstroming van leden, maar het is onwenselijk om de doorstroming daarvan geheel afhankelijk te laten zijn. Het opnemen van een maximale zittingsduur geeft een basisgarantie voor voldoende participatie van inwoners en diversiteit, aansluitend bij de specifieke kwaliteiten waaraan op dat moment behoefte is, gezien de actuele samenstelling van de adviesraad enerzijds, en veranderingen en ontwikkelingen in het Sociaal Domein anderzijds.
- Met de voorgestelde eenmalige herbenoeming van een aansluitende termijn van vier jaar, ontstaat er een maximale lidmaatschapstermijn van in het totaal acht jaar. In het licht van de totale omvang van minimaal 10 en maximaal 13 leden, biedt dit voldoende mogelijkheid voor een evenwichtige samenstelling van ervaren en nieuwe leden.

1.5. Het risico op plotselinge discontinuïteit in de samenstelling van de adviesraad wordt beheerst met twee nieuwe bepalingen.

- Indien een lid tussentijds ontslag neemt en de reden daarvoor is dat het lid niet langer voldoet aan de verplichting van ingezetenschap, en er is op het moment van zijn ontslag nog niet voorzien in zijn vervanging, dan is dit lid totdat in de vacature is voorzien ontheven van deze verplichting (art.9). In de huidige verordening staat het moment van vertrek uit de gemeente altijd gelijk aan het moment van vertrek uit de Participatieraad.
- Nieuw (artikel 11): Het lid waarvan de benoemingstermijn voorbij is kan de functie blijven vervullen totdat in de vacature is voorzien, met een maximale termijn van zes maanden. Ofschoon men een vacature bij het verstrijken van de maximale benoemingstermijn ruim van te voren ziet aankomen en dus tijdig kan openstellen, kan zich de situatie voordoen dat het niet lukt om een vacature op tijd in te vullen. Met deze bepaling kan het vertrekkende lid nog een tijd ter overbrugging aanblijven.

1.6. Continuering van de adviesfunctie bij inwerkingtreding nieuwe verordening wordt gewaarborgd.

Met een overgangsbepaling zijn de huidige leden van de Participatieraad straks de leden van de Adviesraad Sociaal Domein.
De zittende leden zijn rechtmatig benoemd onder de huidige verordening. Om recht te doen aan deze benoeming en om de continuïteit van de adviesfunctie te waarborgen worden zij straks geacht benoemd te zijn als leden van de Adviesraad Sociaal Domein.

1.7. De huidige benoemingstermijn loopt door.

De benoemingstermijn van de leden gaat niet opnieuw open. Dat zou namelijk geen recht doen aan de bedoeling van de aanpassing, omdat dat feitelijk zou betekenen dat zittende leden vanaf inwerkingtreding van de verordening nog eens acht jaar aan de Adviesraad deel zouden kunnen nemen. Zie ook argument 1.4.

- Leden die hun eerste benoemingstermijn vervullen onder de huidige verordening kunnen onder de nieuwe verordening nog eenmaal voor vier jaar herbenoemd worden.
- Een aantal leden vervult op dit moment reeds hun tweede of derde benoemingstermijn. Deze komen na het verstrijken van hun lopende zittingstermijn niet meer in aanmerking voor herbenoeming.

1.8. De financiële vergoeding wordt bepaald conform het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

- Momenteel ontvangen de reguliere leden een vergoeding waarvan de hoogte door het college wordt vastgesteld. De hoogte bedraagt nu 800 euro op jaarbasis en is laatstelijk vastgesteld op 12-01-2015 (15BW000014). In het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers is de vergoeding voor commissieleden vastgesteld. Voorgesteld wordt om een vergoeding te hanteren conform artikel 3.4.1. van dit besluit, net zo als in de regeling voor de Kunstadviescommissie van Overbetuwe geldt. Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast met de in het Rechtspositiebesluit gehanteerde indexatie, zodat hiervoor geen collegebesluit meer nodig is. Voor 2023 is de vergoeding vastgesteld op 91,28 euro per vergadering. De Participatieraad vergadert in de praktijk circa 10 keer per jaar.

- Gezien hun urenbesteding, ontvangen de voorzitter en de secretaris van de Participatieraad Overbetuwe nu jaarlijks de maximale onbelaste vrijwilligersvergoeding voor hun werkzaamheden voor deze raad. Momenteel 1800 euro per jaar. Ook dit vraagt tot nu toe om een collegebesluit. Voorgesteld wordt om deze systematiek bij verordening vast te leggen, waarmee de hoogte van de vergoeding automatisch verandert met veranderingen in de belastingregels. De grondslag daarvoor vormt artikel 3.4.2. van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Daarin is bepaald dat de gemeenteraad bij verordening een hogere vergoeding kan bepalen voor een commissielid ten aanzien waarvan de vergoeding conform art. 3.4.1. niet geacht kan worden in een redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van zijn taak en de omvang van de door hem te verrichten arbeid.

1.9. De Participatieraad heeft advies uitgebracht over de voorgestelde wijzigingen van de verordening Participatieraad. Met bijgaande brief geeft het college een reactie op dit advies.

Samengevat luidt het advies van de Participatieraad:

- Positief over de naamswijziging naar Adviesraad Sociaal Domein. Deze zal beter begrepen worden door inwoners.
- Negatief over een benoeming van vier jaar met eenmalige herbenoeming. Men wijst het niet af maar vindt het onverstandig waarbij de volgende argumenten worden gegeven. Men acht zich onvergelijkbaar met andere adviesraden. Het heeft lange tijd nodig om voldoende kennis te vergaren over het brede sociaal domein en om een netwerk op te bouwen. Goed functioneren van leden dient beloond te worden (met langere benoeming) en is belangrijker dan regels. Er zijn op dit moment een paar leden die ook al in 2015 lid waren en als vaste kern fungeren die nodig is voor de kwaliteit, continuïteit en ondersteuning van nieuwe leden.
- Men deelt het argument niet dat een maximale zittingsduur meer participatie van inwoners en diversiteit bevordert en onderbouwt dit als volgt. De bestaande praktijk kent al regelmatig vertrek van leden en instroom van nieuwe. Het is moeilijk en kost veel energie en tijd om nieuwe geschikte leden te vinden. De Participatieraad is niet maximaal (c.q. 13 leden) bezet en men vreest onder het minimale aantal (c.q. 10) uit te komen. In de huidige tijd kunnen veel organisaties geen vrijwilligers vinden. Nieuwe instroom maakt de kwaliteit niet per definitie beter.
- De overgangsbepaling wijst men volledig af. Men interpreteert de tekst als dat leden die al acht jaar lid zijn van de Participatieraad niet benoemd zouden worden als lid van de Adviesraad Sociaal Domein. En daarmee acht men dit een ongewenste bemoeienis van het College die de onafhankelijke voordracht van leden aantast. Men pleit ervoor dat bij inwerkingtreding van de nieuwe verordening niet alleen alle leden geacht worden benoemd te zijn, maar dat tevens voor wat betreft het aantal benoemingstermijnen de teller pas begint te lopen na afloop van de huidige benoemingstermijn. Vanaf dat moment zou men volgens de Participatieraad benoemd moeten worden voor een eerste termijn, indien men zelf nog lid wenst te blijven.

5. Kanttekeningen en risico’s

1.1 Risico op discontinuïteit na inwerkingtreding nieuwe verordening.
Volgens het bij de nieuwe verordening horende rooster van aftreden zullen er in de laatste 3 maanden van 2024 4 leden, waaronder de voorzitter en secretaris, afscheid moeten nemen. Dat zijn er relatief veel in een kort tijdbestek, waardoor opgebouwde ervaring en kennis verloren gaat. Hierdoor kan een continuïteitsprobleem ontstaan in kwantitatieve en/of kwalitatieve zin. Dit risico is beheersbaar:

- Er is nog ruim de tijd om hierop te anticiperen door de mogelijkheid van wisseling van taken onder bestaande leden en het vinden van nieuwe leden.
- Op het moment van schrijven van dit voorstel zijn er bovendien nog 3 openstaande vacatures, waarbij in het zoekprofiel ook al geanticipeerd kan worden op de kwaliteiten die over een jaar gemist gaan worden.
- Verder biedt het nieuwe artikel 11 de mogelijkheid om nog een half jaar langer aan te blijven als een vacature niet tijdig kan worden ingevuld.

6. Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties en past binnen de begroting voor de kosten van de Participatieraad.

7. Duurzaamheid

Dit voorstel kent geen duurzaamheidsaspecten.

8. Vervolg

Planning
Na vaststelling wordt de verordening bekend gemaakt.

Communicatie
De Participatieraad heeft advies uitgebracht en wordt geïnformeerd over de vastgestelde wijzigingen. Informatie op de website van de gemeente over de Participatieraad wordt aangepast. De verordening wordt op Overheid.nl geplaatst.

Initiatiefnemer, interactievorm en rol gemeente
De gemeente is initiatiefnemer tot wijziging van deze verordening. Over de voorgestelde wijzigingen is overleg gevoerd met de Participatieraad voordat deze is verzocht om een formeel advies uit te brengen.

Evaluatie
Indien wetswijzigingen of andere ontwikkelingen dit noodzakelijk maken, wordt de verordening aangepast.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris	de burgemeester
P.J.E. Breukers	R.P. Hoytink-Roubos

9. Relevante stukken

1. Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Overbetuwe 2023 (2023-046204)
2. Was – wordtlijst verordening Participatieraad naar Adviesraad Sociaal Domein (2023-046204)
3. Gevraagd advies wijziging verordening Participatieraad (2023-032393)
4. Reactie op advies Participatieraad (2023-046204)
5. Concept-raadsbesluit verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Overbetuwe 2023 (2023-046204)

Portefeuillehouder: Wethouder Chantal Teunissen
De behandelend ambtenaar is Rob Boon. Technische vragen dienen uiterlijk donderdagmorgen om 08:00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl